

Verksamhetsplan för Hälsinglands museum 2019

Stiftelsen Hälsinglands museum arbetar, självständigt utifrån sina stadgar, samtidigt efter de övergripande mål som sätts upp i den regionala och nationella kulturpolitiken. Museet och Hudiksvalls kommun har under 2018 arbetat med en ramöverenskommelse som kommer att tecknas 2019. Kulturen har en demokratisk, kritisk och omvandlande betydelse i samhället, den grundas på yttrande- och tryckfriheten och ska garantera allas lika rättigheter och inkludera allas möjlighet att delta. Kulturen ska ständigt stå upp mot maktmissbruk och inskränkningar av de demokratiska fri- och rättigheterna.

Den nya museilagen fastställer museernas självständiga ställning och museernas roll som kunskapsinstitution med ett reflekterande förhållningssätt till historia och omvärld.

Klimathändelserna under 2018 visade att arbetet med kulturarvet inte kan isoleras från hot som bränder och översvämningar. Idag, och för framtiden, är klimatförändringar en övergripande faktor som påverkar alla kulturmiljöer och allt materiellt kulturarvsarbete. Nya skyddsplaner för miljöer eller enskilda objekt aktualiseras, men även museets omvärldssyn och pedagogik påverkas.

Region Gävleborg har omvandlat ett projektbidrag till ett höjt verksamhetsbidrag för 2019. Hälsinglands får därför resurser för att permanenta arbetet på det digitala området, och tillgängliggörandet av det gemensamma kulturarvet får därmed en starkare ställning. Museet får även en halvtidstjänst för arbetet med minoritetsfrågor vilket stärker den demokratiska uppgiften, fördjupar museets mångfaldsarbete och gör det mer långsiktigt.

Samarbetet med Arkiv Gävleborg och Läns museet Gävleborg kommer att fortsätta. Museet fortsätter även sitt breda samarbete med olika institutioner såväl som med civilsamhälle, ideella organisationer och forskarvärlden. Museet kommer under 2019 att fortsätta diskussionerna med region Gävleborg för en förenkling av uppdragsöverenskommelsen som syftar till en överenskommelse av ramkaraktär.

Utställningsverksamhet

Hälsinglands museum arbetar med ett brett utbud av utställningar, historiskt-samhälleliga, konstnärliga och debatterande.

Första utställningen under året visar målningar av Ylva Ceder. Konstnären låter olika bildvärldar och ornamentik mötas över kulturgränser och geografiska gränser, exempelvis hälsingegårdsinteriorer med orientalisk ornamentik.

Under 2019 planeras för en kommande utställning om den senmedeltida konstnären Michel Sittow i Tallinn Två altarskåpsdörrar i Bollnäs kyrka knutits till Sittow. Arbetet utförs i samarbete med Niguliste, Estlands konstmuseum.

Museet har under en rad år arbetat med den romska minoritetens kulturarv. Under 2019 fortsätter arbetet för att slutföra dokumentationen av Rosa Taikons donation till museet med inriktning på en kommande utställning. Utställningsplanerna är helt beroende av hur den externa finansieringen löses.

Tillsammans med Hudiksvalls kommun kommer vi att planera utställningar för målgruppen barn. En utställning planeras med den kända belgiska författaren och illustratören Kitty Crowther som belönades med Litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne 2010.

Årets utställning för unga inriktas på deras engagemang i pågående klimatförändringar. Utställningen "samling vid elden" som invigdes under december 2018 fortgår till april 2019.

Museet planerar även för en utställning om gröna vågen i Hälsingland. Under 2019 påbörjas inventeringen av berättelser, fotografier, dokument.

Samarbetet med dräkthistoriker Håkan Liby fortsätter och kommer att resultera i olika textila temautställningar utifrån museets samlingar.

Museet fortsätter med mindre föremålsutställningar på olika teman och på olika platser i länet. Innehåll och tema bestäms utifrån aktuella ämnen och önskemål.

Kulturmiljö och byggnadsvård

Hälsinglands Museums verksamhet inom kulturmiljö och byggnadsvård stäcker sig från medeltida till nutida miljöer. Museet arbetar aktivt för att lyfta fram minoritetens plats i kulturlandskapet.

Sedan november 2018 har museet anställt en bebyggelseantikvarie på heltid. Ett prioriterat område är att utveckla samarbetet med Hudiksvalls kommun kring kulturmiljö- och samhällsplaneringsfrågor, bl.a. kommer museet att bidra till arbetet med den nya översiktsplanen. Med kommunen planeras även utbildningsinsatser gällande antikvariska värden.

Arbetet i Bruksminnen kommer under året särskilt att innebära inventering i Långvinds bruk och inventering av slaggstensbyggnader.

Beslutade uppdrag under 2019:

-underkonsult till Ångpanneföreningen gällande världsarvet Gammelstads kyrkby.

-inventering och publikation av fiskarkapellen Västernorrland, tillsammans med läns museet Gävleborg.

Museet fortsätter sin medverkan som ledamot i världsarvsrådet.

Lars Nylanders samdoktorandtjänst med kopplingar till hälsingegårdar fortsätter.

Museet kommer att utveckla former för utökad samverkan med civilsamhället vad gäller kulturhistoriska och antikvariska värden.

Arbetet med det att pröva ett bredare nyttjande av låganvända kyrkobyggnader fortsätter. Arbetet drivs tillsammans med Ljusnans pastorat.

Under 2019 kommer museet att placera ut informationsskyltar på romska boplatser i regionen. Ett samarbete med Romska Kulturcentret i Malmö.

Digitalisering/samlingar

Inom ramarna för arbetet med den romska minoritetens kulturarv fortgår digitalisering och systematisering av Rosa Taikons donation.

Under 2019 fortsätter arbetet med digitalisering och tillgängliggörande av den bildsamling som finns hos Romskt Kulturcentrum i Malmö. Arbetet sker i nära samverkan med kulturcentrum, vars samling innehåller ett stort antal bilder med anknytning till Hälsingland och Gävleborg. I arbetet ingår även insamling av nytt material.

Arkivverksamheten kommer att präglas av en strukturell uppordning av vissa samlingar av nyckelkaraktär, exempelvis Rodenstams arkiv. Under 2019 kommer troligen digitaliseringen av Hilding Mickelsson-samlingen att slutföras. 2019 kommer delar av Mickelssons bildskatt att ingå i en bok till Hilding Mickelssons 100-årsminne. Ett samarbete med Hilding Mickelssonsällskapet och Rengsjö hembygdsförening. Inskanningen av sockenarkivets bilder har inletts och fortsätter kommande år.

Ett mål för 2019 är att vi börjar tillgängliggöra våra arkivbeskrivningar på NAD, Nationella arkivdatabasen, hos Riksarkivet.

Konstmagasin

Under 2018 påbörjades byggnationen av ett konstmagasin, tyvärr visade det sig finnas problem med bärande bjälklag och arbetet fick avbrytas. Under 2019 måste museet hitta vägar för att lösa problemet med magasinets iordningsställande.

Pedagogik

Museets pedagogik följer utställningsverksamheten men arbetar också självständigt med särskilda teman och i olika projekt.

Under oktober 2018 – mars 2020 arbetar museet i ett projekt i Hamra/Fågelsjö/Los som undersöker frågor om människans relation till natur, djur och klimat. Ett högaktuellt tema mot bakgrund av de pågående klimatförändringarna och deras globala konsekvenser. Projektet genomförs i olika samarbeten, bl.a. med Hamra nationalpark, Ljusdalsbygdens pastorat och Fågelsjö gammelgård.

Museet kommer också i sin pedagogik följa Hudiksvalls kommun i deras strävan att bli en MR-kommun (mänskliga rättigheter är den grundläggande värderingen för all verksamhet) genom

att bl.a arbeta med minoritetsfrågor och med barn/unga på temat *Klimatkris – till vilket pris?* samt genom att fördjupa samarbetet med olika gymnasieprogram.

Under oktober 2018 – mars 2020 arbetar museet i ett projekt där vi arbetar i Hamra/Fågelsjö/Los med både undersökande och konkreta aktiviteter och pedagogik. Syftet är att undersöka frågor som rör människans relation till natur, djur och klimat. Temat är högaktuellt. Projektet har också samarbete med bl.a. nationalparken och undersöker aktiviteter som: pedagogiska vandringar, workshops och utställningsproduktion.